

Почитувана Претседателке на КХВ, г-ѓа Елизабета Чингаровска,

Почитувани дами и господа,

Почитувани гости и пријатели на Берзата,

Во името на Берзата и во мое лично име би сакал да ве поздравам и да ви се заблагодарам за учеството во работата на овогодишната конференција на Македонската берза.

Како што е познато, Берзата е конзистентна во нејзините настојувања редовно да иницира дискусии во јавноста за актуелни теми и новини поврзани со различни аспекти од функционирањето на пазарот на капитал. Оваа година, нашата традиционална 18 конференција, после пауза од 6 години, повторно ја одржуваме во Охрид. Се надеваме дека промената на локацијата, од Скопје повторно во Охрид, како и фактот што денес се собравме овде во ваков број, претставува одредена позитивна симболика. Во тој контекст направивме максимални напори овогодишната конференција да понуди интересна програма, презентации и панелисти.

Пред да преминеме на официјалната конференциска агенда, дозволете ми накратко да истакнам неколку работи што според наше мислење се многу битни во однос на моменталните состојби на домашниот пазар на капитал и неговите перспективи.

Прво, статистички гледано, резултатите од берзанското тргување во првиот квартал од 2017 година се доста охрабрувачки, иако досегашната априлска перформанса не го потврди овој тренд. Вкупниот квартален берзански промет изнесува околу 16,8 милиони евра, што претставува втор најдобар прв квартал во последните пет години. Главниот берзански индекс МБИ10 во 2016 година порасна за повеќе од 16%, а во 2017 година, поточно до 19 април, за дополнителни 4,7%. Сепак, сето ова е доста фрагилно, имајќи го предвид неекономското окружување, односно негативното влијание на пролонгираната и заострена политичка криза. Останува да се види каков ќе биде преостанатиот дел од берзанската година. Што се однесува до можните објаснувања на позитивниот првоквартален тренд – тоа се секако одличните финансиски резултати на котираните компании (особено на банките) – добивката на 85-те профитабилни котирани друштва изнесува речиси 185 милиони евра (пораст од 21,1%), предвечерието на дивидендната сезона, продолжување на тенденцијата на дистрибуција на дивиденди од старите акумулирани добивки, ниското ниво на каматни стапки, влијанието на слични трендови на другите регионални пазари итн. Дополнително, во јануари, за прв пат после 2007 година, извршивме прием на нова членка на Берзата (сега се 11). Досега објавените дивиденди на котираните компании генерираат приноси што се движат помеѓу 5-10%, што е доста атрактивно за инвеститорите. Понатаму, деновиве сме сведоци дека конечно го дочекавме успешното формирање на првиот македонски индексен фонд којшто ќе биде врзан со движењето на МБИ 10 и ќе ја реплицира неговата структура (за што ќе се зборува подетално подоцна денес). Значи, доколку ја екстраполираме динамиката на прометот и настаните во првото тромесечие, може да се очекува 2017 година да донесе и квантитативно и квалитативно подобрување на состојбите. Помалку изненадувачки, но домашните инвеститори како да станаа резистентни на политичката криза, можеби токму поради нејзината долготрајност. Но, од друга страна, странските инвеститори се нагласено воздржани, а апетитот за прифаќање поголеми ризици е сепак минимален или целосно хиберниран. Веројатноста некои настани да тригерираат поизразена пазарна волатилност и спротивни трендови е перманентна закана. Оттука, освен фундаменталните индикатори поврзани со финансиските инструменти што се тргуваат на нашата берза, јасно е дека неекономските и психолошките фактори ќе имаат силно влијание на одлуките на инвеститорите поради што се можни секакви поекстремни изненадувања – и

позитивни и негативни. Некаков позитивен расплет на кризата можеби дури би имал и поголем импакт од аспект на маргинално зголемување на берзанската динамика во секој поглед.

Второ, во периодот помеѓу ланската и овогодишната конференција, Берзата заврши со имплементација на два многу важни инфраструктурни проекта – профункционираа СЕЕ Линк платформата и новиот софтвер за брокерско работење кај нашите членки, со вградени функционалности за клиентско тргување преку Интернет и интеграција со СЕЕ Линк.

СЕЕ Линк е долгорочен и стратешки проект. Деновиве одбележуваме една година откако оваа платформа за пренасочување налози стана функционална. На почетокот, како што е познато, беа вклучени три берзи – Македонската, Бугарската и Загребската, а од декември минатата година ни се придружија уште две – оние од Белград и Љубљана. Моментално преговараме и со берзите од Подгорица, Сараево, Бања Лука, Атина и Букурешт. Многу е веројатно дека барем некои од наброените берзи ќе станат дел од СЕЕ Линк до крајот на годинава. Моментално преку СЕЕ Линк платформата на располагање за тргување се 585 хартии од вредност, со пазарна капитализација од над 38,5 милијарди долари, а во платформата се приклучени вкупно 30 банки и брокерски куќи. Засега, трансакциите преку платформата се спорадични, но објективно ова не изненадува. Како што сите знаеме, поврзувањето на берзите во регионот е многу сложен зафат и извесно е дека ќе претставува долгорочен процес. Ваквото поврзување со години наназад се бараше од берзите, како од страна на брокерите, така и од страна на пошироката инвеститорска јавност. Со голема посветеност на берзите и стратешка и финансиска поддршка од ЕБРД ваква инфраструктура е создадена. Сега бизнис заедницата треба да премине од зборови на дела. Секако, ние како берзи и понатаму нема да бидеме пасивни. Напротив, ќе преземеме се што е во наша моќ постепено да се зголемува бројот на трансакциите преку СЕЕ Линк, да ги решаваме и отстрануваме пречките за поефикасно и полесно прекугранично порамнување и да ја зголемуваме видливоста на регионалните пазари преку редовни заеднички конференции и роуд шоуа.

Трето. Во оваа прилика уште еднаш сакаме јавно да ја промовираме нашата стара заложба за системско стимулирање и поддршка на пазарот на капитал во Република Македонија. Постои широк спектар на алтернативи што им стојат на располагање на носителите на економските и другите политики за поттикнување, унапредување и поефикасно функционирање на пазарот. Развојните алтернативи се поврзани со повеќе области од кои зависи функционирањето на пазарот на хартии од вредност (законодавство и регулација, пензискиот систем, фискалната политика, приватизацијата и деловните планови на државните и јавните претпријатија, диверсификацијата на понудата на финансиски инструменти, политиката за равој на мали и средни претпријатија, корпоративното управување, финансиската едукација итн.). Во овој контекст, Берзата и официјално ќе покрене иницијатива за формирање на т.н. Совет за развој на пазарот на капитал, во којшто би членувале соодветни институции и организации, според примерот на некои други земји, како на пример Австрија, Унгарија и Бугарија. Сметаме дека вакво тело уште повеќе станува неопходно, со оглед на тоа што пред нас се предизвиците на донесување и имплементација на новите закони во областа на пазарот на капитал, позиционирање визави ЕУ проектот Capital Market Union, којшто концептуално се проширува и на државите од нашиот субрегион, како и завршувањето на мерката задолжителна котација во 2018 година..

Почитувани,

Берзата суштински не може да влијае на многу процеси чии исходи се рефлектираат на неа. Тргувајќи од оваа аксиома ги формулираме приоритетите во коишто ги вложуваме нашите лимитирани кадровски и финансиски ресурси – а тоа се, како што објаснивме, максимална посветеност и упорна работа во доменот на регионализацијата (СЕЕ Линк) и конкретен придонес во функција на креирање стратешки пристап во дизајнирање на системски политики за развој на пазарот на капитал (формирање на споменатиот Совет за развој на пазарот, колку и да во моментот постојат други институционални приоритети на државно ниво). Истовремено, на оперативно ниво Берзата и понатаму ќе се фокусира на обезбедување квалитетни и современи услуги за сите пазарни учесници (издавачи, инвеститори и финансиски посредници), со акцент на максимална можна употреба на нови технологии во работењето. Во тие рамки, особено сме подготвени да им асистираме на издавачите што ќе одлучат својот развој да го финансираат преку пазарот на капитал, проширувајќи ја лепезата на овие свои услуги (едукациски и консултантски) среднорочно и кон малите акционерски друштва, односно компании кои не функционираат како акционерски друштва, вклучително и т.н. стартапи. Токму на оваа проблематика е посветен добар дел од овогодишната берзанска конференција. Токму поради ова, изработката на новата верзија на нашата десктоп и мобилна веб страна деновиве ја доделивме на една стартап компанија од Скопје.

Дами и господа,

Денес ќе дискутираме за одредени теми што се стандардно на агендата на нашите конференции (како компаниите ја гледаат својата перспектива наспроти акционерството како организациона бизнис форма, какви услуги и новитети нуди фондовската индустрија во регионот и кај нас), но и за некои, за нас, навистина нови трендови – евентуалната трансформација на деловниот модел на берзите во место за финансирање (financing hub) не само за акционерските друштва, концептот и иднината на т.н. платформи за колективно финансирање (crowdfunding), влијанието на новите технологии во финансискиот сектор (преку анализа на т.н. blockchain технологијата), како и дигитализацијата на седниците на одборите и собранијата на акционери.

На крајот би сакал да истакнам дека оваа конференција нема да можеше да се организира без подршката којашто ја добивме од КИБС АД Скопје и Кроација Осигурување (како сребрени спонзори) и Македонски Телеком, Стопанска банка Скопје и КБ Публикум Инвест (како останатите спонзори), односно реализираната соработка со New Mans's Business Accelerator и медиумскиот покровител Капитал. Во име на Берзата и во лично име им изразувам голема благодарност.

Ви благодарам на вниманието и ви посакувам успешна конференција.